

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра музичної фольклористики

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАРОДОЗНАВСТВО»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Етномузикознавство
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.14.19)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1,2)
Термін викладання	1,2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна

Львів – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни „Народознавство” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

ДОВГАЛЮК Ірина Сергіївна – завідувач кафедри музичної фольклористики,
доктор мистецтвознавства

ЯРЕМКО Надія Онисимівна – доктор мистецтвознавства, професор кафедри
музичної фольклористики. _____

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Музичної фольклористики*
«22» червня 2021 р., протокол № 6

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основне завдання курсу полягає у тому, щоб дати студентам ґрунтовні знання з етнографії українського народу, а саме: його походження, формування, розселення, характерні риси побуту, традиційну матеріальну та духовну культуру, підготувати їх до самостійної аналітичної та наукової роботи, комплексного підходу до вивчення традиційної музичної культури, засвоєння контекстуальних етнографічних знань та методології міждисциплінарних зв'язків у її вивченні.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 16	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 14	Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами														
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс		III курс		IV курс									
						Всього	у тому числі:			Семестри														
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2		3	4	5	6	7	8									
	Кількість тижнів в семестрі																							
1	1	1	15	15	15	15	15																	
Народознавство		1,2		4	120	60			60	60	2	2												

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		
I		4	120	60			60	60
	1	2	60	30			30	30
	2	2	60	30			30	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практичні заняття

Модуль 1 (1 семестр)			
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки про народ			год
1	Тема 1.	Вступ. Завдання курсу “Народознавство”	2
2	Тема 2	Історія української етнографії	4
3	Тема 3	Походження українського народу.	4
4	Тема 4	Етнічна територія України та її населення.	4
5	Тема 5	Етнографічне регіонування України.	2
Змістовий модуль 2. Етнологія традиційної культури			
6	Тема 1	Світоглядні уявлення, вірування а релігійна культура українців.	4
7	Тема 2	Звичаї та обряди Календарна та сезонна обрядовість.	4
8	Тема 3	Звичаї та обряди. Родинна обрядовість.	4
9	Тема 4	Народні знання.	2
Модуль 2 (2 семестр)			
Змістовий модуль 3. Суспільна організація та господарська діяльність			
10	Тема 1	Сім'я. Громада.	2
11	Тема 2	Господарська діяльність.	2
12	Тема 3	Народні промисли, ремесла та заняття.	4
13	Тема 4	Художні ремесла та промисли	4
Змістовий модуль 4. Народна архітектура, мистецтво та одяг			

14	Тема 1	Народні поселення та архітектура.	4
15	Тема 2	Народне образотворче мистецтво. Народний іконопис.	2
16	Тема 3	Народний одяг.	4
		Змістовий модуль 5. Усна народна творчість	
17	Тема 1	Жанрова система українського фольклору.	4
18	Тема 2	Жанрова система українського фольклору.	4
		Всього	60

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	1 семестр	
1.	Передхристиянські вірування наших предків у працях Митрополита Іларіона.	4
2.	Науковий доробок Володимира Гнатюка.	4
3.	Етнографічні дослідження Федора Вовка.	2
4.	Етнографічний склад населення України. група". Походження назв: бойко, гуцул, лемко, покутянин.	2
	Поточний контроль	2
5.	Двовірство українського народу.	2
6.	Основні цикли календарної обрядовості.	6
7.	Родинна обрядовість у працях Валентини Борисенко.	4
8.	Народна педагогіка і сучасна школа. Дослідження Євгенії Сявакко.	3
9.	Підсумковий контроль	1
	2 семестр	
10.	Сім'я та громада.	4
11.	Хліборобські традиції.	4
12.	Історичні етапи формування бджільництва, як промислу.	2
13.	Народна вишивка. Народні майстрині. Ксеня Колотило.	2
14.	Народна архітектура у різних регіонах України.	2
	Поточний контроль	2
15.	Козак Мамай в українському малярстві.	2
16.	Регіональні відміни народного одягу.	3
17.	Жанрова система українського фольклору. Сучасні дослідники усної словесності про класифікацію жанрів усної словесності.	6
18.	Прозові жанри української усної народної творчості.	2
19.	Підсумковий контроль	1
	Разом годин	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка роботи студента складається із сумарного результату оцінювання різних видів навчальної роботи протягом певного часу. До видів навчальної роботи відносяться форми активної та пасивної діяльності студента. Відповідно, розроблена ієрархічна система, в якій пасивні форми оцінюються на порядок нижче аніж активні. До пасивних форми включають відвідування лекцій та ведення конспекту, конспектування обов'язкової літератури, виконання самостійної роботи, відвідування фольклорних мистецьких і наукових заходів тощо. Активні форми роботи вимагають виявлення студентом власних здібностей, вмінь, ініціативи, логічного та креативного мислення і т.д. Це виступи на семінарських заняттях, підготовка та захист наукових рефератів, виступи на конференціях і т. д.

При розробці шкали оцінювання видів навчальної діяльності враховано всі види аудиторної та поза аудиторної роботи, що відповідає загальним положенням вищих навчальних закладів, а також враховано специфіку роботи кафедри музичного фольклору. Таким чином до основних нормативних форм роботи додається виконання молоддю науково-пошукових досліджень, а саме: опрацювання спеціалізованої літератури, підготування рефератів та виступи з доповідями на студентських конференціях.

Шкала оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної роботи	стаціонар	
	Оціночні бали (за об'єм роботи)	Всього
5 семестр		<u>100</u>
<i>поточний контроль</i>		50
Відвідування лекцій		5
Конспектування обов'язкової літератури	1 x 10	10
Конспектування додаткової літератури	1 x 10	10
Написання тестів	5 x 2	10
Підготовка наукового реферату і його захист	15 x 1	15
<i>підсумковий контроль (залік)</i>		50
Відповіді на запитання:		
а) Вичерпні відповіді на три запитання		45
б) неповні відповіді на три запитання		30
в) відповідь на два запитання		30
г) відповідь на одне запитання		20
Відповідь на додаткове запитання		5
6 семестр		<u>100</u>
<i>поточний контроль</i>		50

Відвідування лекцій		5
Конспектування обов'язкової літератури	1 x 10	10
Конспектування додаткової літератури	1 x 10	10
Написання тестів	5 x 3	15
Підготовка наукового реферату і його захист	10 x 1	10
підсумковий контроль (залік)		50
Відповіді на запитання:		
а) Вичерпні відповіді на три запитання		45
б) неповні відповіді на три запитання		30
в) відповідь на два запитання		30
г) відповідь на одне запитання		20
Відповідь на додаткове запитання		5

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний.
2. Репродуктивний.
3. Метод проблемного викладення.
4. Частково-пошуковий, або евристичний.
5. Дослідницький

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні.

1. Грушевський М. Історія української літератури : в 6 т. – Київ, 1993–1994. – Т. I – IV.
2. Колесса Ф. Українська усна словесність. – Львів, 1938.
3. Культура і побут населення України. – Київ, 1993.
4. Макарчук Степан. Етнографія України : навчальний посібник. – Львів, 2004.
5. Пономарьов А. Українська етнографія : курс лекцій. – Київ, 1994.
6. Руснак І. Український фольклор. – Київ, 2010.
7. Савчук Б. Кафарський В. Вступ до етнології. – Івано-Франківськ, 2003.
8. Українська минувшина: ілюстрований етнографічний довідник / за ред. А. Пономарьова. – Київ, 1993.
9. Українське народознавство / за заг. ред. Павлюка С., Горинь Г., Кирчіва Р. – Львів, 1994.
10. Українська фольклористична енциклопедія: у 2 т. Т.1: А – Л / упорядник М.Дмитренко. – Київ, 2018. – 740 с.
11. Українська фольклористична енциклопедія / голов. ред. Г. Скрипник. – Київ, 2019. – 840 с.

Допоміжні.

12. Антонович Є., Захарчук-Чугай Р., Станкевич М. Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів, 1992.
13. Артюх Л. Українська народна кулінарія: Іст.-етногр. дослідження. Київ, 1977.

14. Байбурын А., Топорков А. У истоков этикета. – Ленинград, 1990.
15. Баран В., Козак Д., Терпиловський Р. Походження слов'ян. Київ, 1991.
16. Бойківщина: Історико-етнографічне дослідження / за ред. Ю.Гошка. – Київ, 1983.
17. Болтарович З. Народне лікування українців Карпат кінця ХІХ – початку ХХ ст. – Київ, 1990.
18. Боньковська С. Ковальство на Україні (ХІХ – початок ХХ ст.). – Київ, 1991.
19. Борисенко В. Весільні обряди та звичаї на Україні. Київ, 1988.
20. Братко О. Тридент: його зміст та іпостасі // Національна символіка. – Київ, 1991. – Вип. 1;
21. Будзан А. Різьба по дереву в західних областях України. – Київ, 1961.
22. Вархол Й. Календарна та сімейна обрядовість українців Словаччини / Йосиф Вархол ; [голов. ред. Г. Скрипник]; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2019. 268 с.
23. Вовк Ф. Одежда // Украинский народ в его прошлом и настоящем. – Петроград, 1916.
24. Волицька І. Театральні елементи в традиційній обрядовості українців Карпат. – Київ, 1992.
25. Воропай О. Звичаї нашого народу. – Київ, 1991.
26. Гломозда К., Яневський Д. Історичні гербові відзнаки та прапорові барви України // Київський вісник. – 1990. – № 221.
27. Гонтар Т. Народне харчування українців Карпат. – Київ, 1979.
28. Горинь Г. Шкіряні промисли західних областей України (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.). – Київ, 1986.
29. Горленко В. Нариси з історії української етнографії. – Київ, 1964.
30. Горленко В., Бойко І., Куницький О. Народна землеробська техніка українців. – Київ, 1971.
31. Горленко В. Становление украинской этнографии конца XVIII – первой половины XIX в. – Киев, 1988.
32. Гошко Ю. Промисли й торгівля в Українських Карпатах (ХV– ХІХ ст.). – Київ, 1991.
33. Гошко Ю., Кіщук Т., Могитич І., Федака П. Народна архітектура українських Карпат ХV–ХХ ст. – Київ, 1987.
34. Гречило А. Земельна геральдика // Пам'ятки України. – 1991. – № 3;
35. Грицай М., Бойко В., Дунаєвська Л. Українська народно-поетична творчість. – Київ, 1985.
36. Гуцульщина: Історико-етнографічне дослідження / за ред. Ю.Гошка. – Київ, 1987.
37. Данилевський Г. Чумаки: Художньо-документальний нарис. – Київ, 1992.
38. Данилюк А. Українська хата. – Київ, 1991.
39. Данильченко О. Етнічні групи півдня України. Київ, 1993.
40. Декоративне мистецтво України крізь віки : монографія / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 876 с.

41. Довженко В. Землеробство Древньої Русі. – Київ, 1961.
42. Древняя одежда народов Восточной Европы / под ред. М. Рабиновича. – Москва, 1986.
43. Дяченко В. Антропологічний склад українського народу. Київ, 1965.
44. Жолтовський П. Український живопис XVII–XVIII ст. – Київ, 1978.
45. Запаско Я. Українське килимарство. – Київ, 1973.
46. Захарчук-Чугай Р. Українська народна вишиванка: західні області УРСР. – Київ, 1988.
47. Здоровега Н. Нариси народної весільної обрядовості на Україні. – Київ, 1974.
48. Зелінський О. Редакції гімну „Ще не вмерла Україна” в старих рукописах та першодруках // *Musica Galiciana*. – Львів, 2001. – Т. VI.
49. Ігри та пісні. Звичаєво-обрядова поезія трудового року /упор. Дей О. – Київ, 1963.
50. Кара-Васильєва Т. Полтавська народна вишивка. – Київ, 1983.
51. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному освітленні. – Львів, 1993. – Т. I; 1994. – Т. II.
52. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України: Нариси й статті. – Львів, 2002. – С. 7-33.
53. Китова С. Полотняний літопис України: Семантика орнаменту українського рушника. – Черкаси, 2003.
54. Ковальчук В. Обряд "Водіння куста" // *Родовід*. – 1995. – № 11. – С.98-102.
55. Кожолянко Я. Буковинський традиційний одяг. – Чернівці; Саскатун, 1994.
56. Колядки та щедрівки. Зимові обрядові поезії трудового року. – Київ, 1965.
57. Косміна О. Українське традиційне жіноче вбрання Київщини: кінець XIX – початок XX ст. – Київ, 1994.
58. Косміна Т. Сільське житло Поділля (кінець XIX–XX ст.): Історико-етнографічне дослідження. – Київ, 1980.
59. Кравець О. Сімейний побут і звичаї українського народу. – Київ, 1966.
60. Кувеньова О. Громадський побут українського селянства. – Київ, 1966.
61. Культура і побут населення України. – Київ, 1991.
62. Курочкін О. Новорічні свята українців. – Київ, 1978.
63. Курочкін О. Українські новорічні обряди. «Коза» і «Маланка». – Опішне, 1995.
64. Лозко Г. Етнологія України. – Київ, 2001.
65. Мандибура М. Полонинське господарство Українських Карпат другої половини XIX – 30-х років XX ст. – Київ, 1978.
66. Матейко К. Український народний одяг. – Київ, 1977.
67. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування нашого народу. – Київ, 1992.
68. Мова і духовність нації / за ред. Т.Панько. – Київ, 1992.

- 69.Найден О. С. Українська народна картина. Поетика. Семантика. Космологія. - К. : Видавничий дім «Стилос», 2018. - 240 с.
- 70.Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва /за ред. Я.Запаска. – Львів, 1969.
- 71.Наулко В. Етнічний склад населення Української РСР. – Київ, 1965.
- 72.Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: Ескіз української міфології. – Київ, 1993. – С. 66 (81).
- 73.Откович В. Народна течія в українському живописі XVII–XVIII ст. – Київ, 1990.
- 74.Павлюк С. Традиційне хліборобство України: Агротехнічний аспект. – Київ, 1991.
- 75.Пастернак О. Пояснення тризуба, герба великого київського князя Володимира Святого. – Київ, 1991.
- 76.Петров В. Етногенез слов'ян. – Київ, 1972.
- 77.Петрушевич А. О городе Галиче за Лукой // Вестник Народного Дома. – 1887. – Ч. 52;
- 78.Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. – Київ, 1993.
- 79.Полесьє: матеріальна культура / под ред. В.Бондарчика. – Киев, 1988.
- 80.Пономарев А. Развитие семьи и брачно-семейных отношений на Украине. – Киев, 1989.
- 81.Пономарьов А. Сучасна сім'я і сімейний побут робітників Донбасу. – Київ, 1978.
- 82.Пошивайло О. Етнографія українського гончарства. – Київ, 1993.
- 83.Приходько М. Вивчаємо народну медицину // Народна творчість та етнографія. – 1965. – № 4.
- 84.Румянцева В. Эмблемы земель и гербы Левобережной Украины периода феодализма. – Киев, 1988.
- 85.Руснак І. Український фольклор. – Київ, 2010.
- 86.Самойлович В. Народное архитектурное творчество. – Киев, 1977.
- 87.Самойлович В. Українське народне житло. – Київ, 1972.
- 88.Сауляк Б. М. Розвиток деревообробних ремесел Східного Поділля кінця XIX - початку XXI ст. / Б. М. Сауляк / НАН України, ІМФЕ ім.М.Т.Рильського. - Київ : НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України», 2018. - 214 с.
- 89.Свенціцька В., Откович В. Українське народне малярство XVIII–XX століть. Світ очима народних майстрів: Альбом. – Київ, 1991.
- 90.Селівачов М. Українське народне мистецтво лозоплетіння // народна творчість та етнографія. – 1987. – № 3. – С. 5-8.
- 91.Стельмах Г. Історичний розвиток сільських поселень на Україні. – Київ, 1964.
- 92.Стельмахович М. Народна педагогіка. – Київ, 1986.
- 93.Стельмахук Г. Традиційні головні убори українців. – Київ, 1993.
- 94.Сумцов М. Слобожани: Історико-етнографічна розвідка. – Харків, 1918.

95. Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації : монографія / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2019. 240 с.
96. Сявавко Є. Українська етнопедагогіка в її історичному розвитку. – Київ, 1974.
97. Трембіцький В. Національний гімн „Ще не вмерла Україна...” та інші гимнові пісні. – Львів, 2003.
98. Українське народне мистецтво. Вбрання. – Київ, 1961.
99. Український народний одяг XVII – початку XIX ст. в акварелях Ю. Глоговського / Упор. Д. Кривавич, Г. Стельмащук. – Київ, 1988.
100. Украинцы: Этническая история. Антропология. Язык. Расселение / под ред. А. Пономарева. – Москва, 1994. – Кн. 1.
101. Худаш М. Антропонім «Бойко» і питання його генезису (До проблем походження етноніма «бойки») // Мовознавство. – 1978. – № 1;
102. Худаш М. Про походження давньоруських етнонімів «дреговичі» й «уличі» // Мовознавство. – 1991.
103. Чубинский П. Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-Русский край. – СПб., 1872–1878.
104. Юрченко П. Дерев'яна архітектура України. – Київ, 1970.
105. Якимович Б. До питання про українську національну символіку // Національна символіка. – Київ, 1991. – Вип. 1.

Інформаційні ресурси в Інтернеті.

<http://ethnomusic.com.ua/>

<http://ethnomusicology.com.ua/>

www.ukrfolk.kiev.ua – Проект «Моя Україна. Берви».

www.pisni.org.ua – Сайт «Українські пісні» (тексти народних пісень з нотами).

www.gomin.uazone.net – «Гомін» (архів української народної пісенності).

www.ukrlib.com.ua/narod/index.php – Розділ «Народна творчість» на сайті «Бібліотека української літератури».

www.lukoshko.net – Українські, білоруські, російські народні казки.

www.rius.kiev.ua/nt.html – Сайт НДІ українознавства, розділ «Сонячне коло» (народні обряди).

www.ualogos.kiev.ua – Електронне наукове фахове видання «Українознавство».

www.etno.webua.org – «Українська етнографія».

www.berehynya.iatr.org.ua – Всеукраїнський народознавчий часопис «Берегиня».

www.mau-nau.org.ua – Сайт Національної асоціації українців.

www.folkart.net.ua – «Українська народна творчість».

www.etnolog.org.ua/imfe.html – Сайт Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського.

<http://ethnography.national.org.ua/> – сайт Українська етнографія (різні курси лекцій/підручники/праці з етнографії)

http://www.ebk.net.ua/Book/history/makarchuk_eu/index.htm – підручник з етнографії Степана Макарчука.